

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ
Σ Α Λ Π Ι Γ Ε
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΗΘΙΚΟΝ, ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ
ὑπο
ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΞΕΡΟΚΗΡΥΚΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

« Ἀκούσωμεν τοίνυν ἅσα τῆς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν ἀμειψόμεν, ὅσων ὑπομένομεν βλάβην, ὅσων πνίξιν ἴσμεν γὰρ ἂν ποτε τῆς διὰ τῶν ἔργων ἐπιλαβόμεθα πωλείας οἱ μὲν αὐτοὺς τοὺς νόμους εἰδότες, καὶ εἰς πολιτείας αὐταὶ γρη.»

(Κύριλ. Ἀλεξανδρ. Σιρὰ τῆ κατὰ Μαρθ. ἐκκλησίᾳ Κεφ. ΙΓ.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΓΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΛΩΝ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣΤΩΝ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΣ
ΚΩΝΣΤ. Ι. ΠΟΡΑΝΟΥ
1836.
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ

Σ Α Λ Π Ι Γ Ξ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΗΘΙΚΟΝ, ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ.

Διευθυντής: Δρ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΪΩΑΝΝΗΣ
Αριθ. 3. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ, ΤΗ 23 ΜΑΪΟΥ 1836. ΣΑΒΒΑΤΟ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Συνέχεια τῆς διαληφθείσης Ἐπιστολιμαίας
διατριβῆς

Ἐπεξηγεῖ δὲ ὁ συγγραφεὺς διὰ μακρῶν τὴν διάκρισιν τῶν πρεσβυτέρων ἀπὸ τῶν ἐπισκόπων, ἀπαντῶν πρὸς τὰ τοῦ Σουϊκῆρου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ καινοφανοῦς διδασκαλίας τοῦ ἱερατικοῦ συνεκδῆμου, πρὸς τὸν συγγραφεῖα τοῦ ὁποίου ἀποτεινόμενος, λέγει τα ἑξῆς: “ Πῶς, ὦ μακάριε, ἀνάγκης
,, ἀνθρωπίνης γέννημα νομίζεις τὴν ὑπὸ θεοῦ διὰ τῶν ἀπο-
,, στόλων διάταξιν τῶν βαθμῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρ-
,, χίας πρὸς οἰκοδομὴν καὶ κυβέρνησιν τῶν πιστῶν; πῶς
,, τῶν διὰ τοῦ θείου πνεύματος μυστηριώδεις τελεσιουργου-
,, μένων ταγμάτων, τῆς τῆν ἐκκλησίαν διακρατούσης ἱερω-
,, σύνης διδάσκαλον καὶ θεσμοθέτριαν, λέγεις ἀνθρωπίνην
,, σύμπτωσιν ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ πληθυσμοῦ; Πόθεν ἔχει
,, τοῦτο μάθων; τίς εἶπε τι τοιοῦτον ἢ ἀπόστολος ἢ ἄλλος
,, τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλος; Αἱ πράξεις τῶν ἀποστόλων

» διδάσκουσι σαφώς, ὅτι, τοὺς ὁποίους σὺ νομίζεις διακόνους,
 » ἐξ ἀνάγκης γνωρισθέντας ἀπὸ τῶν νομοβάθμων τάχα
 » πρεσβυτέρων ἢ ἐπισκόπων, τούτους πρῶτον χειροτόνη-
 » σαν οἱ Ἀπόστολοι διακόνους, ἰδίως καὶ κυρίως διατάξαν-
 » τες καὶ καλέσαντες, καὶ οὐτ' ἐπισκόπους οὔτε πρεσβυτέ-
 » ρους. Καὶ ὁ θεὸς Παῦλος ὕστερον διακρίνει μεγαλοφώνως
 » τοὺς ἐπισκόπους ἀπὸ τῶν διακόνων ὡς τάγματα διάφο-
 » ρα, διωρισμένα εἰς ὑπουργίαν τῆς ἐκκλησίας. Αὐτὸς ἡμᾶς
 » διδάσκει, ὅτι « Ὁ Θεὸς ἔθετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοὺς μέ-
 » ποιμένους καὶ διδασκάλους, ἄλλους δὲ πάλιν ἀντιλήψεις
 » καὶ κυβερνήσεις, πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς οἴκο-
 » δομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἥτις ἐστὶν ἡ ἐκκλησία (1).
 » Τί λοιπὸν μὲνίσεις τὰ ἄμικτα, καὶ συγχίσεις τὰ ἀσύγ-
 » χιτα, καινοτομῶν ἀντεξουσίας περὶ τὰς ἀποστολικὰς τῆς
 » ἐκκλησίας διατάξεις; Ἀλλὰ πρὸς τοιαῦτα πλάνης, ἴσως
 » ἀκουσίου, τερτίσματα ἀρκοῦσι τὰ προρρήθέντα, »
 Ἐπειτα ἀναφέρει τὴν ἱστορικὴν ἐπέεσαγωγὴν τῶν Ἀρχιεπι-
 σκόπων, τῶν Μητροπολιτῶν, καὶ τῶν Πατριαρχῶν.

Α. Ἡ ταυτότης τῶν ὀνομάτων (λέγει) δηλοῖ ταυτότητα
 τοῦ ὑπουργήματος περὶ τὰ καθόλου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ταυτό-
 τητα βαθμῶν ὁμοταγῶν. Πρεσβύτερος λέγεται κοινῶς καὶ ὁ
 ἱερεὺς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, διότι ἀμφότεροι εἰσὶ πρεσβύτεροι καὶ
 κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ πρεσβεῖον τοῦ ἁγί-
 αματος, καὶ τὴν ἀρετὴν, καθὸ προεστῶτες τῆς ἐκκλησίας,
 πολιεὶ καὶ τὰς τρίχας καὶ τὰς φρένας, ἢ ταύτας ἐξάπαντος ...
 καὶ πατέρες πνευματικοί.... Ὅθεν πατέρες ὀνομάσθησαν καὶ
 οἱ Ἀπὸστολοι, ὡς ὁ Παῦλος, καὶ οἱ ἱεροὶ τῆς ἐκκλησίας ποιμέ-

(1) Α, Κορινθ. ιβ'. Ἦφ. σ. Δ'.

ἄς καὶ διδάσκαλοι καὶ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς... ἐκ τούτου καὶ
 τὸ πάπας συνώνυμον τοῦ πατῆρ... καὶ τὸ παλαῖ... Ἐπισκό-
 πος δὲ πάλιν ὀνομάσθη κοινῶ ὀνόματι καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ
 ἀρχιερεὺς, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ ἑπαγγελήματος, ὡς ἀμφό-
 τεροι ἐπίπται καὶ ἔφοροι, τυτέστιν ἐπιτηρηταί, καὶ ἐπιστά-
 ται, καὶ φύλακες τῆς λογικῆς ποιμνῆς τῶν πιστῶν... παρὰ
 φυλάττων τὴν λαχοῦσαν ἐπισκοπὴν ἢ παρὰ κληρίαν καὶ ὁ ἐπί-
 σκοπος... τὴν λαχοῦσαν ἐκκλησίαν ἢ ἐνορίαν καὶ ὁ ἱερεὺς...
 ἀμφότεροι ποιμένες.... ὁ μὲν γενικῶς, ὁ δὲ μερικῶς... ἀμφό-
 τεροι διδασκατικοὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς... Ὅθεν καὶ ἀμφότεροι,
 ἔσαν ἀμελώσι τὴν διδασκαλίαν τῆς εὐσεβείας, ὑπὸ τῶν θεῶ-
 ὦν κανόνων ἐπιτιμῶνται· καὶ εἰς τὴν ἀμείλιαν ἐπιμένουσι...
 καθαιροῦνται κἀκαῖνος τῆς ἐπισκοπῆς, καὶ οὗτος τοῦ πρεσβυ-
 τερίου... τελευταῖον... ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τελεσιουργεῖ
 δι' ἀμφοτέρων τὰ μυστήρια τῆς πίστεως πάντα, πλην τῆς
 χειροτονίας... οὕτως ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος... καλοὶ μὲν ἱερεῖς,
 (λέγει) καὶ οἱ τοῦ λόγου διάκονοι, κρείσσων δὲ ὁ ἀρχιε-
 ρεύς., ... Καὶ Κλήμης ὁ Ῥώμης ... « Τῶ γὰρ ἀρχιερεὶ ἴ-
 διαί λειτουργεῖ δεδομένοι εἰσὶ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἴδιος ὁ
 τύπος προστέτακται, Καθὼς λοιπὸν οἱ προφανῶς καὶ
 διωρισμένως ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν ἐκαλοῦντο καὶ ἱερεῖς διὰ τὴν ταυτότητα τῆς ἱερῶν
 εὐνης, ἐν ᾧ ἄλλως ἐφύλαττον τὸν αὐτοῖς ἰδιάζοντα χαρακτῆ-
 ρα καὶ βαθμὸν, παρομοίως καὶ οἱ παρὰ τῶν ἀποστῶλων ἐπί-
 σκοποι, οἱ αὐτοὶ καὶ πρεσβύτεροι λεγόμενοι, ἀρχιερεῖς ἡμί-
 νόμως μετὰ τῶν ἱερῶν (διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ ἱεροῦ
 ὑπουργήματος)· εἶχον ὅμως ἐκάτεροι τὸν ἰδιαιτερόν βαθμὸν
 ἐξ ἀρχῆς καὶ οἱ ἐπίσκοποι χειροτόνου μὲν ἐπισκόπους,

χειροτόνου δὲ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους μετὰ τῶν διακόνων, καθὼς προεστῶτες πραιδρίαν ἔχοντες... ἴσατε, ὅσοι συγχύζουσι τοὺς ἐπίσκοπους καὶ πρεσβυτέρους εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν βαθμὸν διὰ τὸ συνώνυμον, ποιῶσι τὸ αὐτὸ ὡς καὶ ἂν ἔλεγον, ὅτι καὶ τοῦ παλαιοῦ νόμου ἀρχιερεὺς ὑπῆρχεν ἀκριβῶς ἑμοσταγῆς καὶ ἑμοβάθμιος πρὸς τοὺς ἄλλους ἱερεῖς, διότι καὶ αὐτὸς ἐκαλεῖτο πολλακίς ἱερεὺς. κ τ λ.

Β'. "Αὐτοὶ οἱ Θεοκῆρυκες ἀπόστολοι διακρίνουσι τοῦ ἐπισκόπου τὸν βαθμὸν ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου. Εἰς τὴν πρώτην ἀπασιῶν τῶν Θεοσυλλέκτων τῆς ἐκκλησίας Συνόδου, λέγιο δὲ τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις, ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀποστόλων περὶ τὸ 47 ἢ 49 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ συγκροτηθεῖσαν, βλέπομεν διακεκριμένα τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα. " οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι. Οὗτοι λοιπὸν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι... ἦσαν οἱ αὐτοὶ καὶ καθολικοὶ καὶ παγκόσμιοι τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐκπονητοῦ τῆς οἰκουμένης ἱεραποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐπίσκοποι... εἶχον δὲ καὶ τὸ τῶν ἐπισκόπων διακριτικώτατον χάρισμα, τὴν χειροτονίαν, ἢ χειροπιθεσίαν. Ἀφ' οὗ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ ἑκπεσόντος Ἰουδα τὸν κληρωθέντα Ματθίαν, χειροτόνησαν μὲν τοὺς ἐπὶ τὰ διακόνους, χειροτόνησαν δὲ πάντως καὶ ἄλλους ἑαυτῶν ἑμοσταγῆς εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τῆς ἀποστολικῆς, ὑφ' ἧν ἐφεξῆς ἐχειροτονήθησαν Πάβλος καὶ Περναβίας κατ' Ἀντιόχειαν... Ὁ Τιμοθεὸς ὑπὸ τοῦ Παύλου διδάσκειται προσέτι καὶ πῶς δεῖ πρεσβύτερον κρίνειν, ὡς ἐπίσκοπος αὐτὸς, ἀνώτερος τὸν βαθμῆν... Ὅθεν καὶ ἡ ἐν Καρθαγῆνῃ Σύνοδος (τῆ 394 μ. χ) διώρισε καὶ τοὺς κριτὰς εἰς τὰ βαρῆα ἐγκλήματα, δώδεκα μὲν ἐπισκόπους εἰς κρίσιν ἐπισκόπου κατηγορουμένου, δεξ δὲ

πάλιν εἰς πρεσβυτέρους, καὶ τρεῖς εἰς κρίσιν διακόνου... Καὶ ὁ θεὸς Χρυσόστομος, καὶ ὁ Μακκάριος Ἱερώνυμος, καὶ πᾶς ὁ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων ἱερώτατος θίασος εἶπον, ὅτι " παρ' ἡμῖν τὸν τόπον τῶν ἀποστόλων ἱκατέχουσιν οἱ ἐπίσκοποι. ,... Οἱ δὲ πρεσβύτεροι τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Συνόδου, οἱ τοσοῦτον ἐναργῶς ὑπὸ τῶν ἀποστόλων διακρινόμενοι, ποῦοι τινες ἦσαν, τίνας ἄλλοι, εἰ μὴ οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα καὶ κατὰ χρόνον καὶ κατὰ τάξιν ἕστερον ὑπὸ τοῦ Σαυτῆρος ἐκλεχθέντες καὶ εἰς τὸ κήρυγμα ἀποσταλέντες ἐβδωμήκοντα ἀπόστολοι, οἵτινες καὶ μαθηταὶ ἰδίως ἐνόησαν ὀνομαζόμενοι πρὸς διαφορὰν τῶν δώδεκα ἀποστόλων;... ἦσαν λοιπὸν οἱ πρεσβύτεροι, τοῦτ' αὐτὸ πρεσβύτεροι, ταυτέστιν ἱερεῖς μυσταγωγοί... Ὅθεν πάλιν καταφαίνεται ἡ διαφορὰ τοῦ βαθμοῦ τῶν ἀποστόλων ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων' διότι αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι, οἱ καὶ πρεσβυτέρους ἑαυτοὺς ὀνομάσαντες ἀλλοχοῦ, εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις Σύνοδον μόναι καὶ κυρίως ἀπόστολοι καλοῦνται καὶ προηγούνται τῶν ἄλλων μαθητῶν, τῶν διεστραμμένως καλουμένων πρεσβυτέρων, οἵτινες ἦσαν οἱ ἐβδωμήκοντα... Καθὼς λοιπὸν διακρίθησαν οἱ ἀπόστολοι πρὸς τοὺς ἐβδωμήκοντα μαθητάς, ὡς ἐπίσκοποι πρὸς πρεσβυτέρους, ὡσαύτως καὶ οἱ τῆς ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ἐφεξῆς ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι διακρίνονται κατὰ τὸν βαθμὸν πρὸς ἀλλήλους ὡς διάδοχοι, οἱ μὲν τῶν ἀποστόλων (οἱ ἐπίσκοποι), οἱ δὲ πρεσβύτεροι, τῶν ἐβδωμήκοντα μαθητῶν καὶ πρεσβυτέρων. ,

Γ'... Ἐν ταῖς ἀποστολικαῖς διαταγαῖς καὶ τόποι καὶ βαθμοὶ καὶ τάξεις καὶ ἀξιώματα καλοῦνται τὰ διὰ χειροτονίας τρισσὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου ὑπουργήματα καὶ βητῶς ἀπ'

ἄλλῳ διακρίνονται. Ἰστέ γὰρ πάντως ἐπισκόπους παρ' ἡμῶν ὀνομαζόντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους εὐχῆ καὶ χειρῶν ἐπιθέσει, τῇ διαφορᾷ τῶν ὀνομάτων καὶ τὴν διαφορὰν τῶν πραγμάτων δεικνύοντας. ἢ Ἦ δὲ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς προκοπὰς ὀνομάζει τοὺς τρεῖς ἐκκλησιαστικούς βαθμούς. . . . κτλ. »

Δ'. Ὁ Πολυμάθης διδάσκαλος ὀπομνηματίζων εὐστοχῶς τατα δύο περικοπὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐκ τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους καὶ ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς. πορίζεται καὶ ἐξ αὐτῶν τὴν διάκρισιν τῶν τριῶν Ιερατικῶν βαθμῶν, καὶ ἐπιφέρει. « Μετὰ ταῦτα θεῖα καὶ πραγματικά ῥητὰ τοῦ μένει ἡ καινὴ διδασκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μονοθεϊσμίας τῶν μοναχῶν πρεσβυτεριανῶν ; , ,

Ε'. « Εἰς τὴν Ἱερὰν ἀποκάλυψιν οἱ κατὰ τόπους ὑπὸ τῶν ἀποστόλων κατασταθέντες ἐπίσκοποι τῶν ἐκκλησιῶν, ὀνομαζόνται ἄγγελοι . . . καθὼ μάλιστα διδακτικοί, διαγγέλλοντες τὸν νόμον καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ . . . Βλέπομεν λοιπὸν εἶτι κατὰ τοὺς ἀποστολικούς χρόνους ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀποστόλων διωρισμένης ἐκκλησίας ἡ ἐπισκοπὰς, εἰς ἐκάστην τῶν ὁποίων προέδρουε μεταξὺ τῶν πρεσβυτέρων ὡς πνευματικὸς προεστὼς ὁ κατὰ τὴν ἀποκάλυψιν ἄγγελος, καὶ κατὰ Παῦλον Κυβερνήτης, ἡ ποιμὴν, ἡ ἐπίσκοπος, ἡ ἀρχιερεὺς . . . ἄνομία δὲ πᾶραικία ἡ ἐπισκοπὴ μάλιστα πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἐπισκόπων, οἵτινες οφείλουσιν ἵνα καὶ αὐτοὶ μελετῶσι καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκωσι τὸ πᾶραικον, τούτεστι τὸ πρόσκαιρον καὶ παραδικόν τῆς ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ διαγωγῆς. . . »

Ζ'. Μαρτυροῦσιν ἐπὶ τούτοις τὴν ἀρχῆθεν ἰδιαίτουσαν τάξιν καὶ διαστολὴν τῶν ἐπισκόπων οἱ παρὰ τῆς ἐκκλησίας

διατηρηθέντες ἄχρι τῆς σήμερον κατάλογοι τῆς κατὰ τὰς διαφοροὺς ἐπισκοπὰς διαδοχῆς, περὶ τῶν ὁποίων καὶ πλατῶς ἀποφαίνεται ὁ συγγραφεὺς.

Ζ'. « Οἱ κανόνες τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ αἱ τούτων Δικταγαί, ἀμφότερα διὰ Κλήματος ἐκδοθέντα, διατάσσεισι φητῶς τὴν χειροτονίαν τοῦ ἐπισκόπου, καὶ τὴν τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ Διακόνου, καὶ διακρίνουσι καθαρῶς τοὺς τρεῖς τούτους τῆς Ἱερουσῆνης βαθμούς. , , Ἐκ ταύτης τῆς προτάσεως ὀρμώμενος ὁ θαυμασιὸς τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλος, εἰς ἐκτελεῖ νεανικῶς κατὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν λουθηροκαλθίνων ἀναντίον τῆς γνησιότητος τῶν ἀποστολικῶν κανόνων καὶ τῶν διαταγῶν.

Καὶ ἐνταῦθα ἀρχεται τὸ δεύτερον τῆς διατριβῆς μέρος, τοῦ ὁποίου τὴν περίληψιν θέλομεν καταχωρήσει ἀκολούθως εἰς ἄλλον ἀριθμὸν.

Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν εἰς τὸ κοινὸν τὴν κάτωθεν εἰσαποίησιν περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ πνευματικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ 1836.

Ὀριστικὴ τῶν χρεῶν ἐκάστου τῶν τῆς Ἐπιτροπῆς μελῶν, καὶ παραινετικὴ εἰς πάντας τοὺς Ὀρθόδοξους, εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ εὐπίθειαν τῶν ἐν αὐτῇ διαφορῶν ἐκκλησιαστικῶν διτάξεων, τὴν ὁποίαν ἐσύτησε καὶ διεκήρυξε μετὰ τῆς περὶ αὐτοῦ Ἱερᾶς Συνόδου ὁ Παναγιώτατος Ποιμενάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμένικὸς Πατριάρχης Κ. Γρηγόριος.

ρίας, ἡ σφοδρὰ διασύνων ἴδη κατὰ τοὺς κρισίμους καιροὺς τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΛΕΩΘΕΟΥ Κ. Τ. Α.

Ἐντιμώτατοι Κληρικοί τῆς κατ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, Ευλαβέστατοι Ἱερεῖς, καὶ Οσιώτατοι Ἱερομόναχοι, οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις τῆς πόλεως τοῦ Γαλατᾶ, καὶ ὅλου τοῦ Καταστάνου, Ἰγμῶν Ἐπίτροποι τῶν ἐκκλησιῶν, Πρῶτοι, κτίστοι καὶ μακίστορες τῶν εὐλογημένων Ἰουδαίων, καὶ λοιπῶν ἀπεξέτενας εὐλογημένοι Χριστιανοὶ ἐκάστης τοξείας καὶ βαθμοῦ, τέσσα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Πατριάρχης, χάρις εἰς ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ, πατρὸς ἡμῶν δὲ εὐχὴ, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Ὁ μοναγενὴς Υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Προκάρχου Θεοῦ καὶ Πατρός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὐδὲν ἄλλο τέλος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος, εἰμὴ διὰ νὰ σώσῃ τὸν πεπρωκότα ἄνθρωπον· διὰ τοῦτο ἐφάνερωσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ὀρθὴν γνῶσιν, καὶ τὴν ἀληθῆ λατρείαν τοῦ Θεοῦ παρέδωκε τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, συνεστήσατο διὰ τῶν ἱερῶν αὐτοῦ Μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων τὴν ἀγίαν τοῦ Ἐκκλησίαν, ὥστε λαμβάνοντες ἐξ αὐτῆς ἀενάως οἱ πιστοὶ τὰ σωτηριώδη μαθήματα, καὶ ἐξουσιάζοντες τοῦτο ἀπειραδίας, νὰ ἐπιτυγχάνωσι τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν των, καὶ οὕτω νὰ καταναπέσωσιν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Σωτήρος ἡμῶν, πατρὸς λαβόντες ἀμέσως οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, οὐ μόνον τὴν πνευματικὴν χάριν καὶ ἐξουσίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς ἀναγκαίαις ὁληγίας τῆς ἀληθοῦς ποιμαντορίας τῶν λογικῶν αὐτοῦ προβάτων, παρέδωκαν αὐτοῖς ταῦτα τοῖς αὐτῶν διαδόχοις καὶ

ἱεραρχίας, οἵτινες ἔχοντες ταῦτα ὡς γνώμονας ἀκριβεῖς, καὶ ὄρους ἀπαρρητότους μέγχι τῆς συντέλειας τοῦ αἰῶνος, ἀφίλουσι νὰ ὀδηγῶσι τὰ λογικὰ τοῦ Χριστοῦ πρόβατα εἰς νομὰς σωτηρίας, ἐν ἔργῳ ἀποδεικνύοντες τὴν πρὸς τὸν Ποιμαντάρχην Χριστὸν ὀφειλομένην ἀγάπην των, κατὰ τὴν ἐν Πάυλῳ γελίαις ἰδίῳ αὐτοῦ ἐντολὴν, “ Εἰ φιλεῖς με Πέτρε, ποίμηνε τὰ πρόβατά μου,,. Τοῖτοις καὶ ἡμεῖς ἀλληλοδιαδόχως ἐπόμενοι, ἅμα τοῦ παγκοίνου τῆς Ἐκκλησίας σκάρφους ἀναλαβόντες τὴν διαίκτησιν, εἰ καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμιν μας οὖσαν, κατὰ κοινὴν τοῦ ἔθνους ἐπίμονον πρόσκλησιν, γνωρίζομεν χρεῖς μας ἀπαραίτητον, τὸ νὰ παρατηρήσωμεν προηγουμένως τὴν πνευματικὴν τοῦ ποιμαντοῦ κατάστασιν, τὸ ὁποῖον ἂ ἀρχιποιμὴν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός μᾶς ἐμπιστεύθη, διὰ νὰ εὐρωμεν ἐπομένως τοὺς ἀνομοδιωτέους τρόπους τῆς ἐκτελέσεως τῶν ποιμαντικῶν ἡμῶν χρεῶν. Ἀλλὰ καιρίως ἐπλήγημεν τὴν καρδίαν, ἰδόντες παρ' ἐλπίδα τὴν πνευματικὴν τοῦ ποιμαντοῦ κατάστασιν· μεγίστη ψυχρότης καὶ ἀδιαφορία εἰς τὰ θεησκευτικὰ, ἀμαθία τῶν Χριστιανικῶν καθόντων, χωρὶς κανένα πόθον πρὸς γνῶσιν καὶ ἐκτέλεσιν τούτων, τρυφή, διαφθορὰ, πολυτέλεια, περιφρόνησις τῶν Ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἐξουθενώσις τοῦ Κλήρου, καὶ γενικὴ σχεδὸν ἀπειθεία εἰς τὸν ἄνδοξον ζυγόν τῆς Πίστιως. Πλήθους ἑτεροδόξων καὶ διεσθαρμένων ἢ ἀργουονότων ὁμοειδῶν, οἵτινες ἠνωμένοι ἀγωνίζονται νὰ διαφθείρωσι τὴν Ὀρθοδοξίαν, καὶ νὰ σκείρωσι τὴν κακοδοξίαν εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους πιστοὺς. Διδάσκαλοι διεσθαρμένοι καὶ κατὰ τὴν θεητικὴν καὶ κατὰ τὰ ἡθ' βιβλιάρια ἐτερόησκα καὶ πλήρη αἵρέσεων πανταχοῦ εὐρισκόμενα καὶ κυλιζ

φοροῦντα πρὸς ἄλλοθεν καὶ ἀπώλειον τῶν πιστῶν! Ταῦτα πάντα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀξιοῦμεν καὶ λοιπὰ θεάροντα, παρρησιαζόμενα ἀδιακόπως εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μας, τοσοῦτον κατεπληγόνουσι τὴν ψυχὴν μας, ὥστε ἤθελον μᾶς ρίψει εἰς ἀπόγνωσιν, ἐὰν δὲν ἐδοξάζαμεν κατὰ τὸ ἱερόν Εὐαγγέλιον, ὅτι αἱ πύλαι τοῦ ἔθλου δὲν θέλουσι κατισχύσει πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

§ 2. Οἱ ἡμέτεροι προκάτοχοι ἰδόντες τὸν κίνδυνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ὀρθοδοξία εὕρισκτο, ἤρξαντο μὲν νὰ λαμβάνωσι μέτρα, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ κακὸν καθ' ἑκάστην γενεατικαίως προχωρεῖ καὶ φθείρει, ἐστοχάσθημεν ἀναγκαίως, ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι μέτρα δραστηριώτερα καὶ τακτικώτερα, καὶ μὴ ἀκατάκαυστος ἀγρυπνία καὶ ἐπιστασία, διὰ τὰ κάμωμεν εἰς τὸ κακὸν, καὶ νὰ θεραπεύσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς πληγὰς τῆς Ἐκκλησίας. Προσλαλοῦμεν λοιπὸν πατρικῶς ἅλα τὰ γνήσια τέκνα τῆς ὀρθοδοξίας νὰ συνδράμωσι μὲ ἡμᾶς, διὰ νὰ ἐκριζώσωμεν ταῦτα τὰ διάφορα ζιζάνια ἀπὸ τὴν ἄμπελον τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ σπείρωμεν τὸν σπόρον τοῦ Ἐυαγγελίου καὶ εἴματα βέβαια, ὅτι περιχαρῶς θέλετε συνδράμει ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ μάλιστα οἱ ἰσρωμένοι, εἰς τοὺς τοὺς ψυχοφελῆς ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀποθλάπει τὸν σπυρμιγμὸν τῆς ὀρθοδοξίας, τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους.

§ 3. Δι' ἄλλα τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα αἴτια γνωρίσαντες ἀναγκαῖον, ὅτι απαιτεῖται ἀδιακόπως σκέψις καὶ μελέτη, διὰ νὰ ἐφεύρωμεν τὰς ἀναλόγους θεραπείας, καὶ διὰ νὰ δώσωμεν κανονικὴν εὐταξίαν, καθ' ὅσον αἱ περιστάσεις μᾶς ἀποχωροῦν, εἰς τὰ πνευματικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν.

χρῆν, ὥστε νὰ ἀποφασίζωνται τὰ πάντα ἐννομιώτερα καὶ βασιμώτερα, καὶ νὰ ἐνεργῶνται ταχύτερα καὶ ἀσφαλδέτερα, τὰ ὁποῖα καὶ νὰ ἐκτελέσωμεν μόναι μας βλέποντες, σχεδὸν ἀδύνατον, διὰ τὰς πολλὰς καὶ διαφόρους ἀσχολίας μας, σκέψεως Συνοδικῆς περὶ τούτων γενομένης, μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖόν τε καὶ συμφέρον εἰς τὰς παρούσας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ ἔθνους περιστάσεις, νὰ συστήσωμεν μίαν ἐπιτροπὴν περὶ πασῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πνευματικῶν ὑποθέσεων, τῆς ὁποίας μέλλομεν νὰ προεδρεύωμεν ἡμεῖς αὐτοί, καὶ νὰ διευθύνωμεν μετὰ τῆς Ἱερᾶς συνόδου. Αὕτη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ μέλλει νὰ συνέρχηται μὲ ἡμᾶς εἰς τεταγμένας ἡμέρας, διὰ νὰ συσχεπτώμεθα περὶ τῶν πνευματικῶν ὑποθέσεων, καὶ ἔπειτα καὶ ἕκαστος μέλος τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἐκτελῇ τὰ κοινῶς ἀποφασισθέντα ἰδιαιτέρως εἰς τὸν κλάδον του. Κάθε μέλος ταύτης τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ πνευματικῆς ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ εἶναι, πρῶτον μὲν ἀπὸ τῶν κατάλογον τῶν ἱερωμένων, διότι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην μέλλει νὰ διαπραγματεύωνται καὶ νὰ ἀποφασίζωνται πράγματα ἱερά καὶ Θεῖα· ἔπειτα δὲ διὰ νὰ ἐκτελῇ πρεπόντως τὰ ἱερά αὐτοῦ χρῆν, πρέπει νὰ ἔχη παιδείαν βásiμον εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ, φρόνησιν μαρτυρουμένην, βίον ἀκατηγόρητον, ἀρετὴν ὁμολογουμένην, ζῆλον πρὸς τὰ πνευματικὰ, καὶ πρὸ πάντων ἀφιλοκέρδιαν, καὶ μόνον σκοπὸν εἰς τὰς ἐνεργείας του νὰ δοξασθῇ ὁ Θεός, καὶ νὰ ὀφελῆθῃ ὁ πλησίον, ὥστε συγχρόνως νὰ χαίρῃ καὶ ὅλον τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὅλην τὴν

υπόληψιν μεταξύ τῶν ὀρθοδόξων. Τοιοῦτοι μὲν ἐφάνησαν ὁ ἱερότατος μητροπολίτης Μεσημβρίας κύριος Σχμουήλ, ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἡθθύμνης κύριος Ἰωαννίκιος, ἐν Χριστῷ ἡμῖν ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί, καὶ ὁ ἱεροδιδάσκαλος κύριος Εὐσεβίος, ὁ καὶ ἱεροκλήριξ τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, οἵτινες ὡς συγκακοτημένοι μὲ ταῦτα καθ' ἑαυτὸν τὸ δυνατόν, ἐνεκρίθησαν ἕξαι τῆς του-αὐτῆς ἐπιτροπῆς, προσλαμβάνοντες καὶ ὑπαλλήλους συμβουλοῦς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ρηθισομένων ἡμεῶν των τοὺς ἱερολογιστάτους, τὸν τε κύριον Βενιαμῆν, καὶ τὸν κύριον Διονύσιον Ἀγιορίτην ἄνδρας ἐπί παιδείᾳ κοκοσημένους, καὶ Θεῶν Ζήλω σεμνονημένους.

§. 4. Καὶ δὴ γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος, συνιστάμεν ἐπιτρόπους, τοποτηρητάς μας καὶ διουθοντάς εἰς τοὺς ῥηθισομένους πνευματικῶς κλάδους, τὰ διαληφθέντα τρία ὑποκείμενα, τὸν τε ἱερότατον μητροπολίτην Μεσημβρίας, τὸν Θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ἡθθύμνης, καὶ τὸν ἱεροδιδάσκαλον κύριον Εὐσεβίον, ἀποδίδοντες εἰς ἕκαστον τὰ ἀκόλουθα χρέη. Καὶ εἰς μὲν τὸν ἱερότατον μητροπολίτην Μεσημβρίας τὰ δύο ταῦτα:

- „ Τὴν ἐξέτασιν τῶν χειροτονουμένων,
 - „ καὶ τὴν διούθυνσιν τῶν Πνευματικῶν πατέρων.
- Ἀπὸ τούτου καὶ διορίζομεν.

Α'. Ὅταν ἀνγκαίωι νὰ χειροτονηθῇ τις διάκονος ἢ ἱερεὺς, πρέπει νὰ ἐμφανίζεται πρὸς τὴν ἱερότητά του, διὰ νὰ τὸν κάμνη τὰ ἀκαιτουμένας ἐξετάσεις, ἡ δὲ ἱερότης του ὀφείλει νὰ παρατηρῇ τοὺς μέλλοντας ἱερωθῆναι, εἴαν ἔχῃσι τὰ ἀπαι-

τούμενα παρὰ τῶν Κανόνων, δηλονότι, τὴν ἀπαιτουμένην ἡλικίαν, τὴν μαρτυρίαν τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς, τὴν μαρτυρίαν τῶν συνοροιτῶν του περὶ ἀμείπτου βίου, τὴν κλίσιν του πρὸς τὰ πνευματικὰ, καὶ εἴαν ἔξωρῇ τοῦλάχιστον τὰ ἀπαιτήτα χρέη τοῦ ἐπαγγέλματός του. Ὅταν καλῶς τὸν ἐξετάσῃ περὶ τούτων ἀπάντων, καὶ περὶ ὅσων ἄλλων θεσπίζουσιν οἱ νόμοι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὸν ἐγκρίνη ἄξιον χειροτονίας διακόνου ἢ ἱερέως, θέλει εἶδει εἰς αὐτὸν ἔγγραφον τὴν ἄδειαν, τὴν ὁποίαν θέλει τὴν παρρησιάζει ὁπου ἀνήκει, διὰ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἐκπλήρωσίν της· εἴαν δὲ εὕρη εἰς τὴν ἐξέτασιν κωλύοντα τινὰ, ἢ ἀπορίας, θέλει τὰ καθυποβάλλει εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ ἀποφασίσῃ.

Β'. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν πνευματικῶν πατέρων δὲν ἔχουσιν τὰς ἱκανὰς θεωρίας τούτου τοῦ ὑψηλοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ ἐπειδὴ δὲν γνωρίζουσιν εἰς ποίαν κατάστασιν εὕρισκονταί τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τὰ τέκνα, καὶ πᾶσα μέσα εἶναι ἀεμοδιώτερα πρὸς ἀπάντησιν τοῦ κακοῦ καὶ διόρθωσιν τῆς διαφθορᾶς τῶν ἡθῶν, διὰ τοῦτο θέλει προσδιορίσει εἰς αὐτοὺς νὰ συνέρχωνται παρ' αὐτῶν εἰς τετραγμένας ἡμέρας, διὰ νὰ τοὺς καθοδηγῇ· καὶ ταῦτα εἰσι τὰ ἰδίως προσδιοριζόμενα τῇ ἱερότητί του χρέη.

§. 5. Εἰς δὲ τὸν Θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ἡθθύμνης ἀποδίδομεν τὰ τρία ταῦτα, τούτεστι:

- „ Τὴν ἐξέτασιν εἰς τὴν ἐκτύπωσιν καὶ πώλησιν τῶν
- „ βιβλίων,
- „ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν εὐταξίαν
- „ καὶ τὴν διαγωγὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Διὰ τοῦτο καὶ διορίζομεν.

Α'. Ὅς τις τῶν ἡμετέρων θέλει νὰ τυπώσῃ κἀνὸν βιβλίον ἐν Κωνσταντινουπόλει, πρέπει νὰ κάμνῃ δύο ἀντίγραφα ὁμοία, καὶ νὰ τὰ παραδίδῃ εἰς χεῖρας τῆς Θεοφιλίας του, διὰ νὰ παρατηρῆ, καὶ ἀφ' οὗ δὲν εὖρη τι ἐναντίον εἰς τὴν θρησκείαν, εἰς τὴν ἠθικὴν, καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν, θέλει ἐπιστρέφαι τὸ ἐν ἐπικεκρωμένον τῇ ἰδίᾳ ὑπογραφῇ, διὰ νὰ τυποῦται μετὰ δὲ τῶν ἐκτύπων θέλει δίδεται πάλιν τῇ Θεοφιλίᾳ του ἐν τῶν τυπωθέντων βιβλίων, διὰ νὰ κάμνῃ τὴν ἀκριβῆ σύγκρισιν μὲ τὸ ἀνὰ χεῖράς του ἑτέρον πρωτότυπον, καὶ εὖρων αὐτὸ ἀπαράλλακτον, θέλει δίδει τὴν ἄδειαν τῆς πωλήσεως ὑπογεγραμμένην παρὰ τῆς Θεοφιλίας του, καὶ ἐσφραγισμένην τῇ ἡμετέρᾳ Πατριαρχικῇ σφραγίδι· τὴν ὁποίαν ὁ τυπογράφος ὀφείλει νὰ καταχωρῆ εἰς ἕκαστον βιβλίον ὅπου θέλει τυπώσαι· ἐὰν δ' εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου συναντήσῃ ἀπορίας, θέλει τὰς καθυποβάλλει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων· ἥτις καὶ εἰς καιρὸν ἀνάγκης θέλει συμβουλεύεται καὶ ἄλλα ὑποκείμενα πεπαιδευμένα καὶ ἐνάρετα, διὰ νὰ γίνωνται αἱ ἀποφάσεις τῆς ἀσφαλῆστεραι, καθὼς θέλει κάμνει τοῦτο καὶ εἰς ὅσας ἄλλας ἀπορίας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἤθελε συναντήσῃ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πνευματικὰς ὑποθέσεις.

Β'. Νὰ μὴν ἡμπορῆ κἀνεὶς βιβλιοπώλης εἰς τὸ εἶξῃς νὰ πωλῆ κἀνὸν βιβλίον, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἐμπεριέχεται εἰς τὸν κατάλογον, τὸν ὁποῖον θέλει ὑπογράψῃ ἡ Θεοφιλία του. Διὰ καὶ γνωστοποιούμην εἰς ὅλους τοὺς ὄμοιους μὲς βιβλιοπώλους, νὰ κόμῃ ἕκαστος τὸν κατάλογον τῶν ὄσων βιβλίων πωλεῖ εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, ἐμφανίζων αὐτὸν πρὸς τῆς

Θεοφιλίαν του, ὅς τις θέλει τὸν καθυποβάλλει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις καὶ θέλει δώσει τὴν ἄδειαν νὰ πωλῶνται μόνον, ὅσα βιβλία δὲν ἐναντιοῦνται εἰς τὴν θρησκείαν, εἰς τὴν ἠθικὴν, καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν· οὗτος ὁ κατάλογος θέλει εἶναι ὑπογεγραμμένος παρὰ τῆς Θεοφιλίας του, καὶ ἐσφραγισμένος τῇ ἡμετέρᾳ Πατριαρχικῇ σφραγίδι, καὶ τοῦτον ἕκαστος βιβλιοπώλος θέλει ἔχει εἰς τὸ ἐργαστήριόν του· ὅταν τις τῶν ἡμετέρων θέλῃ νὰ ἀγοράσῃ κἀνὸν βιβλίον, πρέπει νὰ παρατηρῆ, ἐὰν ἐμπεριέχεται εἰς τὸν κατάλογον, τὸν ὁποῖον ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ δεικνύῃ εἰς αὐτὸν, καθὼς καὶ τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐρχομένων βιβλίων εἰς τοὺς βιβλιοπώλους, πρέπει νὰ ἐμφανίζηται ὁ κατάλογος πρὸς τὴν Θεοφιλίαν του, καὶ ὅσα ἐκ τούτων θέλει φανῶσιν, ὅτι εἶναι ὅμοια μὲ τὰ προθεωρηθέντα καὶ συγγορηθέντα πρότερον, θέλει δίδει ἀπολύτως ἡ Θεοφιλία του ὡς ἐπιτροπὸς τὴν ἄδειαν νὰ πωλῶνται. Ὅσα δὲ ἄλλα δὲν ἐμπεριέχονται εἰς τὸν κατάλογον, θέλει τὰ καθυποβάλλει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ τὰ ἐγκρίνῃ, ὡς ἄνωθεν.

Γ'. Μιᾶσαι νὰ ἐπαγρυπνῆ εἰς τὴν εὐταξίαν τῶν ἐκκλησιῶν, εἰς τὴν πρέπουσαν ἐκτέλεσιν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, εἰς τὰς ἱεροσφραξίας, καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν Μυστηρίων, διὰ νὰ γίνωνται ὅλα ταῦτα κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς ἱερᾶς μὲς Ἐκκλησίας, καὶ οὕτω νὰ ἐκλείπῃ κάθενεωτερισμὸς, καὶ νὰ ἐκτελῶνται μὲ ἐκείνην τὴν ἀξιοπρέπειαν, ἥτις ἀνήκει εἰς τοιαῦτα ἱερά ἔργα· ὅταν ἴδῃ, ἢ μάθῃ τι ἐναντίον, θέλει εἰδοποιεῖ τὸν ὑπουργὸν τῆς Ἐκκλησίας, ἢ τοῦ Μυστηρίου, εἴτε ἐκ τῶν ἱερέων, εἴτε ἐξ ἄλλων κληρικῶν τύχῃ πρὸς τὴν ἀναγκαίαν διόρθωσιν· ἐὰν δὲ ἴδῃ, ὅτι δὲν ἐδιωρθώθη, θέλει

ἀκθυποβάλλῃ τοῦτο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, διὰ τὰ καμῆ τῆς διόρθωσιν.

Δ'. Θέλει ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν διαγωγὴν, καὶ εἰς τὰ φρονήματα ὅλων τῶν ἐν πάσαις ταῖς Ἐκκλησιαστικῶν κληρικῶν, πρεσβυτέρων, ἐφημερίων, καὶ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιαστικῶν. ἔαν μὴ, ἔτι ἐξ αὐτῶν τις ἀμαρτάνει ἐναντίον εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν τῶν φρονημάτων, εἰς τὴν ἐνάρετον πολιτείαν, εἰς τὴν σεμνοπρέπειαν, εἰς τὰ συναστρεφῆς, καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα, θέλει τὸν προσκαλέσει ἄπλξ καὶ δις, συμβουλευῶν αὐτῷ πνευματικῶς τὰ δέοντά, καὶ ἔπειτα ἐπιμελῶς θέλει ἐπαγρυπνεῖ, ἔαν προσφερῆται κατὰ τὰς συμβουλὰς του· ἔαν δ' ἐξ ἐναντίας φαίνεται καταφρονῶν, θέλει καθυποβάλλει τὸ περὶ οὗτου εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἵνα γένηται ἡ πρέπουσα διόρθωσις. Ταῦτά εἰσι καὶ τὰ ἰδίως προσδιοριζόμενα τῆς Θεοφιλίας του.

§. 6. Εἰς δὲ τὸν ἱεροδιδάσκαλον κύριον Εὐσέβιον ἀποδίδομεν τὴν γενικὴν ἐφορίαν εἰς τὰ δύο ταῦτα, τουτέστιν :

», εἰς τὴν παιδείαν

», καὶ εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Θεοῦ λόγου.

Διὰ ταῦτα καὶ διατάττομεν περὶ τούτων πρὸς γνώσιν καὶ δληγίαν καὶ τοῦ διακληθέντος γενικοῦ ἐφόρου καὶ ἐπιτρόπου μας, καὶ τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων τὰ ἀκόλουθα:

Α'. Ἐπειδὴ ἡ διεύθυνσις τῆς ἀνατροφῆς τῆς νεολαίας εἶναι τόσοσ ἀναγκαία, διότι ἀπὸ ταύτην κρέμανται ὅλαι αἱ ἐλπίδες τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐπειδὴ βλέπομεν, ὅτι πολλοὶ διεφθαρμένοι καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν καὶ κατὰ τὰ ἥθη, ἐτόλμησαν νὰ λάβωσι τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, καὶ νὰ προσελάσασαι μεγίστην διαφορὴν εἰς τὴν νεολαίαν, ὡς πρὸς

τὰ τῆς θρησκείας, καὶ ὡς πρὸς τὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας μας χρῆς, μεταχειριζόμενοι καὶ βιβλία κακόφρονα, καὶ μαθήματα ἀνάρμοστα εἰς παιδὰς ὀρθοδόξων, ἐν τῶν ὁποίων καὶ ἐπήγαγεν ἡ παρούσα διαφορὰ, διὰ τοῦτα διορίζομεν ἐντόνωσ, ὅτι ὅλοι οἱ ἔφοροι τῶν σχολείων, καὶ ὅλοι οἱ ἐνταῦθα διδάσκαλοι, οἷτε Ἑλληνικοὶ, καὶ κοινοὶ, καὶ οἱ ἀλληλοδιδακτικοὶ, νὰ γνωρίζωσι τὸν κύριον Εὐσέβιον γενικὸν ἔφορον εἰς τὰ τοιαῦτα· ὅσα ἀποφασίσει καὶ διατάξει περὶ τούτων, νὰ τὰ γνωρίζωσιν, ὡς παρ' ἡμῶν διατεταγμένα· διότι εἰς ὅλα ταῦτα θέλει ἀκολουθεῖ τὰς διαταγὰς μας, καὶ θέλει ἐκτελεῖ ὅσα κοινῶς μέλλουν νὰ ἀποφασίζωνται· θέλει περιέρχεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὅλα τὰ σχολεῖα, καὶ εἰς ἐλλειψίν του θέλει ἐπιφορτίζει τοῦτο εἰς τινὰ τῶν ὑπαλλήλων συμβοηθῶν· θέλει ἐξετάζει τὰ φρονήματα, τὴν διαγωγὴν, καὶ τὰ μαθήματα τῶν διδασκάλων, καὶ τῶν μαθητῶν· ἔαν εὕρῃ εἰς κῆνὲν μέρος διδασκαλόν τινὰ διεφθαρμένον ἢ ἀνάξιον τοῦτου τοῦ ἐπαγγέλματος, ἢ μαθητὴν τινὰ διεφθαρμένον, καὶ ἀδιόρθωτον, θέλει γνωστοποιεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ πράξῃ τὰ δέοντα.

Β' Πρὸς τούτοις μηδεὶς τῶν ἡμετέρων νὰ ἔχῃ τὴν ἀδειαν νὰ ἐπιχειρήσῃ εἰς σύστασιν καταστήματος παιδείας ἢ ἀνατροφῆς παιδῶν, ἢ κορασίων, χωρὶς νὰ γνωστοποιήσῃ πρῶτον αὐτὸ τοῦτο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ νὰ παρήρησάσῃ τὸ σχέδιον αὐτοῦ πρὸς τὸν γενικὸν ἔφορον τῆς παιδείας, καθὼς μήτε νὰ παύσῃ κῆνὲν τῶν τοιούτων ἄνευ τῆς εἰδήσεως τοῦ αὐτοῦ ἔφορου, ὅς τις θέλει καθυποβάλλει ταῦτα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ κρίνῃ, ἔαν συμφέρῃ νὰ δώσῃ τὴν ἀδειαν, ἢ ἔαν πρέπῃ νὰ γίνηται τὸ πρᾶγμα οὕτως, ἢ ἄλλως.

Γ'. Προσέτι εἰς τὸ ἐξῆς κανὸν μέρος νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ δεχθῆ διδασκαλὸν τινα, εἰν πρότερον δὲν τὸν ἐξετάσῃ κατὰ τὰς διαταγὰς μας, καὶ δὲν τὸν ἐγκρίνῃ ὁ γενικὸς Ἐφορὸς τῆς παιδείας, καὶ πάλιν οὐδεὶς τῶν ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐνορίαις ἰδιαιτέρων ἐπιστατῶν καὶ Ἐφόρων εἰς τὰ σχολεῖα νὰ μὴ δύναται νὰ ἐξώσῃ διδασκαλὸν τινα ἄνευ τῆς γνώμης, εἰδήσεως καὶ ἀδείας τοῦ ἔξονομασθέντος γενικοῦ Ἐφόρου· καὶ ὅς τις ἔχει ἀνάγκην διδασκάλου, θέλει προστρέχει εἰς τὴν ἱερολογιώτητά του, διὰ νὰ τῷ προμηθεύσῃ παρομοίως καὶ ὅσοι διδάσκαλοι ζητοῦσι σχολεῖα, πρέπει νὰ προστρέχωσιν εἰς τὸν ἴδιον διὰ νὰ τοῖς προμηθεύῃ κατὰ τὴν ἰκανότητά των.

Δ'. Ὡσαύτως καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἤδη ἐν τοῖς σχολείοις Ἐφόρων, μηδεὶς οὔτε νὰ ἀποβάλληται, οὔτε νὰ ἐκλέγηται ἐπιτοπίως, ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ γνώμης τοῦ γενικοῦ Ἐφόρου· τῶν δὲ τοιούτων ἐπιτοπίων Ἐφόρων τὰ χρέη περιορίζονται μόνον καὶ μόνον εἰς τὰ ὑλικά τῶν σχολείων, δηλαδὴ εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν διδασκάλων, εἰς τὴν φροντίδα τῶν πόρων, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα ἐφόδια τῶν σχολείων, χωρὶς νὰ ἐπεμβαίνουσιν εἰς τὰ ἀποβλέποντα τὴν παιδείαν, τὰ μαθήματα, τὰ φρονήματα, τὰ ἦθη καὶ τὴν διαγωγὴν τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν· διότι ταῦτα, ὡς εἴπομεν, ἀνήκουσιν ἄλλως δὴ τοῦ εἰς τὸν γενικὸν Ἐφορὸν τῆς παιδείας.

Ε'. Περὶ δὲ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου, ἐπειδὴ βλέπομεν, ὅτι πολλοὶ ἀνάξιοι τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ἀναβαίνουσιν ἀδιακρίτως εἰς ταύτην τὴν ἱερὰν καθέδραν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς θείας γνώσεως, καὶ φλυαροῦσι σκανδαλλίζοντες τοὺς

κιστοὺς, καὶ ἀτιμάζοντες τὸν εὐαγγελικὸν λόγον, καθάπερ καὶ λαϊκοὶ τινες καὶ παιδάρια (τὸ ὅποτον εἶναι πάντῃ ἀπαίσιον, καὶ ξένον τῆς Ἐκκλησίας)· διὰ τοῦτο ἀκολουθοῦντες εἰς τοὺς ἱεροὺς κανόνας, διορίζομεν: νὰ μὴ τολμήσῃ τις, ἔχι μόνον νὰ ἀναβῆ εἰς τὸν ἱερὸν ἄμβωνα διὰ νὰ κηρύξῃ, ἀλλὰ μήτε καὶ νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ ἔκκλησίας, εἰν δὲν ἔχῃ τὴν ἡμετέραν ἔγγραφον ἄδειαν, ἢ τοῦλάχιστον τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτρόπου μας· μόνον οἱ Ἀρχιερεῖς δύνανται, ὅταν θέλωσι νὰ κηρύξωσιν εἰς ὅλας τὰς ἔκκλησίας, χωρὶς ἔγγραφον ἄδειαν, διότι αὐτοὶ, ὡς τόποτηρηταὶ καὶ διάδοχοι τῶν ἀποστόλων, κατ' ἐπάγγελμα ἔχουσι ταύτην τὴν ἄδειαν. Οἱ προσετώτες τῶν ἔκκλησιῶν ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλῶσι μόνον περὶ δίσκων καὶ ὅσα ἄλλα ἀποβλέπουσι τὴν ἔκκλησίαν των· οἱ ἱεροδιδάσκαλοι, ὅ τε κύριος Βενιαμὴν, καὶ ὁ κύριος Διονύσιος ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ κηρύττωσιν ἀκολούτως εἰς ὅλας τὰς ἱερὰς ἔκκλησίας, ὡς διορισθέντες παρ' ἡμῶν· πρὸς δὲ, νὰ κἀμνωσι καὶ λόγους ἐπιταφίους, καὶ πανηγυρικοὺς· διὸ καὶ ὅσοι ἐπιθυμοῦσι τοιούτους λόγους· πρέπει νὰ προστρέχωσιν εἰς αὐτοὺς, καὶ εἰς ἔλλειψιν τούτων, πρὸς τὸν ἱερολογιώτατον κύριον Πλάτωνα, καὶ πρὸς τὸν ἑσιολογιώτατον δευτερεύοντα κύριον Φιλήμονα τοὺς ἀγιοταφίτας. Οὐδεὶς λαϊκὸς δι' ὀποιανδήποτε αἰτίαν νὰ μὴ τολμήσῃ ποτὲ νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ ἔκκλησίας, πρὸς τοὺς ὁποίους οὐδέποτε εἶναι δυνατόν νὰ δωθῇ ἄδεια, ἀλλ' εἰς μόνον τοὺς ἱερεῖς καὶ ἱεροδιακόνους συγχωρεῖται τὸ νὰ ὁμιλῶσιν εἰς τὴν ἔκκλησίαν, καὶ ἐπὶ ἄμβωνος, οὐχὶ ὅμως ἄνευ ἔγγράφου ἀδείας. Διὸ καὶ ὁ προσετώς τῆς ἔκκλησίας, ἐκεῖνα μόνον θέλει συγχωρεῖ εἰς αὐτοὺς, ὅσα διορίζει ἡ ἄδεια. Ταῦτα καὶ περὶ τοῦ κηρύγματος κρίνον·

νοντες ἀναγκαῖα, ἀνατιθέμεθα τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν φροντίδα καὶ ἐπιστάσιαν τοῦ ἰδίου κύρ Βύσεβίου, ὅστις ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνῇ, ὡς εἰς τὰ τῆς παιδείας, οὕτω καὶ εἰς τὰ τοῦ κηρύγματος.

§. 7. Ὅθεν ἕκαστος ἐπίτροπος ταύτης τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ πνευματικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν μέλλομεν πάντοτε νὰ προεδρεύωμεν ἡμεῖς αὐτοί, καὶ νὰ διευθύνωμεν μετὰ τῆς Ἱερᾶς, ὡς εἴρηται, Συνόδου, θέλει καθυποβάλλει τὰ πρακτικὰ εἰς πᾶσαν συνέλευσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις θέλει γίνεσθαι συχνάκις κατὰ τὰς ὑποθέσεις, καὶ ἐπομένως ἕκαστος αὐτῶν ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ ὅσα ἀποβλέπουσι τὸν κλάδον του κατὰ τὰς ἀποφάσεις. Διὰ ταῦτα καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ πρέπει νὰ ὑπακούωσιν εἰς αὐτοὺς, ὡς εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους. Οἱ ἐπίτροποι οὗτοι ἔχουσι πᾶσαν ἀδειαν καὶ ἐλευθερίαν, ὅχι μόνον νὰ συμβουλεύωνται, καὶ νὰ συμβουλοῦνται μεταξὺ των εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν των, ἀλλὰ καὶ νὰ λαμβάνουν ἐνίοτε ὅσους ἄλλους συμβουλοῦς, καὶ οἷους ἤθελον ἐγκρίνει πρὸς συνεργίαν τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐφ' ᾧ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ περιστάσει ὄντας, ἢ ὅταν κρᾶζωσιν ὑποκείμενόν τι, διὰ νὰ τῷ ὁμιλήσωσι, πάντες ὀφείλουσι νὰ ὑπακούωσιν εἰς αὐτοὺς, ὡς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους· διότι δὲν ἀγωνίζονται διὰ ἄλλο τι, εἰμὴ διὰ νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ψυχοφελεῖς ἀποφάσεις μας, καὶ τὰ ἱερὰ ἡμῶν χρέη πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ὀρθοδόξων. Ὅταν περιέρχωνται πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν αὐτῶν ὑπουργημάτων, τόσον οἱ πρόκριτοι, ὅσον καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκάστης ἐνορίας καὶ ἐκκλησίας, θέλει τοὺς ὑποδέχονται καὶ περιποιῶνται ὡς ἡμᾶς αὐτοὺς, ὑπακούοντες αὐτοῖς

ἅμα καὶ χορηγοῦντες τὰ ἀναγκαῖα μέσα τοῦ νὰ ἐκτελέσωσι τὰ ἱερὰ των χρέη. Ταῦτά εἰσιν, ἄτινα πρὸς τὸ παρὸν Συνοδικῶς διατάττομεν πρὸς ἀπάντησιν τῶν δεινῶν τῆς ἐκκλησίας, καὶ τῆς διαφθορᾶς.

§. 8. Ἀγαπητοί! τὰ ἀπαραίτητα χρέη μας, τὰ ὁποῖα ἀναγκάως μᾶς καθυποβάλλουσιν εἰς τὴν ἀγρυπνον φροντίδα τῆς πνευματικῆς σας ὠφελείας καὶ τῆς καλῆς διατηρήσεως τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ὡς πρὸς τὸ Βασίλειον κράτος ἀναποφεύκτων χρεῶν σας, μᾶς ὑπαγόρευσαν τὴν σύστασιν ταύτης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀναγκαῖον ἐκρίναμεν τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν τοιαύτων δεδοκιμασμένων καὶ εὐυπολήπτων παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποκειμένων, οἷα διατελοῦσι τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα, πρὸς διατήρησιν τῆς τῶν προγόνων μας ἱερᾶς Θρησκείας, ἀναπληροῦντες δι' αὐτῶν τὴν ἡμετέραν ἐξ ἀνάγκης ἔλλειψιν· διότι ἄλλως ἀδύνατον στοχάζόμεθα νὰ ἐκπληρώσωμεν ἐντελῶς τὰ ἱερὰ ἡμῶν καθήκοντα· καθότι γνωρίζομεν, ὅτι, ὅς τις ἐπιχειρᾷ μόνος τὰ πάντα νὰ πράττῃ, ἢ οὐδὲν, ἢ ὀλιγώτατα κατορθῶναι· ὁ Ποιμὴν πρέπει εἰς ὅλα νὰ ἐπαγρυπνῇ, ὅλα νὰ τὰ μανθάνῃ καὶ ὅλα νὰ τὰ ἀποφασίζῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθώσῃ ταῦτα, πρέπει νὰ βοηθῆται καὶ παρ' ἄλλων, συμπαραλαμβανομένων εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ πράξεις του· ὅπερ καὶ ἐστοχάσθημεν, ὅτι θέλομεν ἐπιτύχει μὲ τὴν σύστασιν ταύτης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Πνευματικῆς ἐπιτροπῆς, τοιοῦτοτρόπως διοργανισμένης καὶ διευθυνομένης· καὶ ἐπομένως ὅταν τὰ πράγματα διενεργῶνται μετὰ κοινῆς σκέψεως ἐκ διαφόρων ἀτόμων ὁμοφρόνων, ἐναρέτων, Θεοσεβῶν καὶ περὶ αἰετῶν, τότε λαμβάνουσι τὴν καλλήτερον ἔκβασιν, καθὼς ἡ

πέτρα καθ' ἑκάστην τὸ ἀποδεικνύει· τότε μάλιστα καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν εὐρίσκεται μεταξύ αὐτῶν κατὰ τὰς ἀψευδεῖς ὑποσχέσεις του, καὶ ἐπομένως αἱ ἀποφάσεις τῶν εἶναι ἀποφάσεις αὐτοῦ τοῦ Κυρίου μας. “ Ὅπου εἶσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ”, κατ’ αὐτὸν λοιπὸν τὸν λόγον βλέπομεν, ὅτι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ὑπόσχεται τὸ ἀλάθηστον εἰς ἓνα καὶ μόνον, ἀλλ’ εἰς δύο, ἢ τρεῖς, ὅταν συνέρχωνται δι’ ἀγάπην του καὶ διὰ τὸ ὄνομά του, μηδὲνα ἄλλον σκοπὸν ἔχοντες, εἰμὶ τὴν δόξαν του, καὶ τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλησίου. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ἔχει τόσους ὑπουργοὺς, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ καταγίνωνται ἐκτελοῦντες τοιαῦτα ἔργα σωτηρία. Εἶθε νὰ εὐρίσκοντο πολλοὶ ἐργάται τοιοῦτοι, διὰ νὰ λαμβάνη ἀνάλογως ἡ ἄμπελος τοῦ Κυρίου τὴν καλλιτέραν καλλιέργειαν, καὶ νὰ μὴ μένη ὅλον τὸ βῆρος τῆς πνευματικῆς διοικήσεως εἰς ὀλίγα άτομα. Ἀγαπητοί! Γνωρίζοντες καλῶς πόσον πολῦτιμοι εἶναι αἱ ψυχαὶ τῶν πιστῶν, καὶ διανοούμενοι καθ’ ἑαυτοὺς ποῖαν φοβερὰν ἀπολογίαν μέλλομεν νὰ δώσωμεν μίαν ἡμέραν, ἐὰν δὲν ἀγωνισθῶμεν παντοιοτρόπως μὲ τὴν θυσίαν καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίᾳς μας ζωῆς, διὰ νὰ τὰς ὀδηγήσωμεν εἰς ὁδοὺς σωτηρίους, ἔχομεν ἀποφασίσιν σὺν Θεῷ, καθ’ ὅσον τὸ δυνατόν, ἔχι μόνον νὰ ἀφιερωθῶμεν ὀλοτελῶς ἡμεῖς αὐτοὶ εἰς τοιοῦτον ἔργον, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἱερόν μας ἐπάγγελμα, ἀλλὰ νὰ παραλάβωμεν εἰς βοήθειαν καὶ ἄλλους συμβοηθούς, καὶ συνεργούς, ὅσους ἐγκρίνομεν, ὅτι κινοῦνται ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐμπνεύου τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐπαγγελλίου, καὶ εἶναι ἄξιοι ὑπουργοὶ τοῦ Ἰψίστου, τοῦ ὁποίου καὶ ἀγαπῶμεν, καὶ τιμῶμεν, καὶ σεβόμεθα βλέποντες, ὅτ

ὁ Κύριος ἡμῶν τοῖς ἐχάρισε τὰ οὐράνια του δῶρα· διότι ἔλλως ἢ θέλωμεν ζημιώσει καὶ τὸν ἑαυτόν μας, καὶ τὸ ἡμέτερον ποιμνιον, παραργίζοντες μάλιστα καὶ τὸν ἴδιον Θεὸν μὲ τὴν ἀμέλειαν ἢ ἀδιαφορίαν, τοῦ νὰ μὴ ὠφελώμεθα ἀπὸ τὰ φῶτα, καὶ ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῶν ἀξίων ὑποκειμένων.

§. 9. Τοιαῦτα λοιπὸν φρονούντες, γνωστοποιούμεν εἰς πάντας ὑμᾶς τὰ πνευματικὰ ἡμῶν τέκνα, καὶ πρὸς ἡμετέραν ὀδηγίαν, καὶ ἓνα μὴ σκανδαλισθῆτε, ἐὰν ἀκούσητε τινὰς φλυαροὺς σπερμολόγους νὰ κατακρίνωσι ταύτας τὰς πρῶξεις μας ·····, καὶ νὰ παρεξηγήωσι τοὺς ἀγαθούς μας σκοποὺς καὶ τὰς ψυχοφελεῖς ἐργασίας μας, τὰ ὁποῖα δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς ἄλλο, παρὰ εἰς τὴν ἐντελεστέραν καὶ ἀσφαλεστέραν ἐκτέλεσιν τῶν ἡμετέρων ἱερῶν ποιμαντικῶν καθηκόντων· διότι μὴ θλίψιν τῆς καρδίας μας μανθάνομεν, ὅτι τινὲς τῶν ἐπαγγελιομένων μὲν ἐξωτερικῶς τὴν Ὀρθοδοξίαν, μὴ ὀρθῶς δὲ φρονούντων ἐσωτερικῶς διὰ τὴν παντελεῖ ἀγνοίαν μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως, μὴ εὐχαριστούμενοι νὰ εἶναι τοιοῦτοι μᾶνοι τῶν, προσπαθοῦσι πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως νὰ κάμωσι καὶ προσηλύτους τῆς διαφθορᾶς τῶν, τολμῶντες ἀναφανδὸν καὶ ἀναισχύντως μὲ τρόπους σκανδαλοποιούς εἰς τὰς συνάξεις καὶ συναναστροφάς, νὰ φλυαρῶσιν ἐναντίον τῶν δογμάτων τῆς Πίστεως, ἐναντίον τῶν ἐθίμων τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας, καὶ ἐναντίον τῶν ἱερῶν παραδόσεων τῶν θείων ἀποστόλων, καὶ Θεοφόρων πατέρων ἡμῶν. Διὰ τοῦτο, ὅσοι ἤθελον τολμήσει τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ ἐξῆς, γνωστοποιηθέντες πρὸς ἡμᾶς, θέλει συμβουλευθῆσι πατρικῶς διὰ πρώτην καὶ δευτέραν φορὰν νὰ παύσῃσι τῶν τοιοῦτων·

καταφρονηταὶ δὲ τῶν συμβουλῶν μας ἀποδεικνύμενοι, ἀφεύπτως θέλει μᾶς εὐρωσι κριτὰς αὐστηροῦς, καθὼς μᾶς διορίζουσιν οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι νὰ πολιτευώμεθα μὲ τοὺς τοιοῦτους, καὶ διὰ νὰ προφυλάξωμεν τὸ λοιπὸν ποιμνιον, καὶ διὰ νὰ μὴ γινώμεθα καὶ ἡμεῖς συμμέτοχοι μὲ τὴν σιωπὴν καὶ ἀδιαφορίαν μας εἰς τὰς παρανομίας των, διότι οἱ τοιοῦτοι κακόφρονες καὶ σπερμολόγοι, εἶναι οἱ ἀληθινοὶ ἐχθροὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ὀρθοδοξίας, οἵτινες εὐχονται καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ εἶναι τὰ πράγματα πάντοτε ἄτακτα καὶ ἀνευτινὸς προνοίας, καὶ ποιμαντικῆς φροντίδος, καὶ ἀγρυπνίας, διὰ νὰ ἐκτελώσι τὰ πονηρὰ των θελήματα· πλὴν ὅσον ὁ Θεὸς εὐδοκεῖ νὰ μένωμεν εἰς τοῦτον τὸν ὑψηλὸν θρόνον, ὅσον ὁ Θεὸς μᾶς χαρίσῃ ζωὴν καὶ υγιείαν, θέλομεν ἀγωνισθῆ νὰ ἐκριζώσωμεν ταῦτα καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ζιζάνια, τὰ διαφθείροντα τὴν ἀμπελον τοῦ Κυρίου, καὶ διαταράττοντα τὴν κοινὴν ἡμῶν ἡσυχίαν, καὶ διὰ τῶν τοιούτων ἐν ταῖς διαφοραῖς (συναναστροφαῖς σπερμολογιῶν πρόσκομμα γινόμενα εἰς τὰ παρὰ τῶν ἁμογενῶν μας ὀφειλόμενα χρέη, καὶ ἐπομένως πολυαἰδῶς καὶ πολυτρόπως ἐπιβλαβῆ ἡμῶν καὶ ἐπιζήμια ἀποκαθιστάμενα.

§. 10. Διὰ ταῦτα πάντα λοιπὸν εἴμεθα βέβαιοι, τέκνα ἡμῶν ἀγαπητὰ, καὶ γνήσια μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἀπάντων εἶναι ὅλη ἐμπλεως χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ὅταν βλέπητε τὸν Πνευματικὸν ποιμένα σας νὰ λαμβάνῃ τοιαῦτα βέβαια καὶ σωτηριώδη μέτρα πρὸς στηριγμὸν τῆς ὀρθοδοξίας, πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πρὸς κοινὴν ὑμῶν ὠφέλειαν. Συντρέξατε λοιπὸν σύμπαντες προθύμως εἰς τοὺς ἀγαθοὺς σκοποὺς μας, ἐμψυχώσατέ μὲ τὴν

συνδρομὴν καὶ εὐπειθειάν σας τὴν Ποιμαντικὴν ἡμῶν καὶ ἀγρυπνον πρόνοιαν, δόσατε χεῖρα βοηθείας καὶ εἰς ἡμᾶς, καὶ εἰς τοὺς συνεργούς μας, διὰ νὰ ἐκτελώσωμεν τὰ ἱερὰ ἡμῶν χρέη, τὰ ὅποια οὐδὲν ἄλλο ἀντικείμενον ἔχουσιν, εἰ μὴ μόνον τὰ ἀληθῆ ὑμῶν συμφέροντα, τὴν σωτηρίαν ὑμῶν ἀπάντων, καὶ τὴν δόξαν τοῦ Παναγίου Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Μηνί Φεβρουαρίῳ. Ἰνδικτιῶνος θ'.

+ Ὁ Ἐφέσου Κρύσανθος.	+ Ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος.
+ Ὁ Νικομηδείας Πανάρετος.	+ Ὁ Χαλκηδόνος Ἱεράθεος.
+ Ὁ Δέρκων Γερμανός.	+ Ὁ Θεσσαλονίκης Μελέτιος.
+ Ὁ Ἀμασειᾶς Καλλίνικος.	+ Ὁ Ἰκονίου Σαμουήλ.
+ Ὁ Λαρίσης Λυθιμος.	+ Ὁ Δράμας Νεόφυτος.
+ Ὁ Ἰωαννίνων Ἰωακείμ.	+ Ὁ Φιλαδέλφειας Πανάρετος.
+ Ὁ Κενσταντιλίου Ἀρτέμιος.	+ Ὁ Σοφίας Παΐσιος.
+ Ὁ Ἐρσεκίου Ἰωσήφ.	+ Ὁ Πύσσας Ἀμβρόσιος.
+ Ὁ Δριῦνουπόλεως Νεόφυτος.	

Θ Ε Η Γ Ο Ρ Ο Σ.

ΜΕΡΟΣ Β.

Περὶ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως: ἤτοι τῆς

Θείας Γραφῆς.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὅλα ἐκεῖνα (τὰ ὅποια ὀνομάζονται καὶ κυρίως ἀποκαλύψις, μὲ τὸ νὰ ἦσαν πρὸ αἰῶνων μὲν κεκρυμμένα, ἐφανερώθησαν δὲ εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους, καὶ ἀπε-

καλύφθησαν και ἐδιδάχθησαν ἀπ' αὐτὸν τὸν προαιώνιον Θεόν, ὅστις ἤξευρε τὰ πάντα πρὸ αἰώνων), φαίνονται φανερά, εἰς τὰς βίβλους τῶν προφητῶν (αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Παλαιὰ Διαθήκη), καὶ τῶν Ἀποστόλων (αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Νέα Διαθήκη). Ἐκ τούτων γίνεται φανερόν, ὅτι ἡ Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη εἶναι διδασκαλία ἔχι ἀνθρώπου τινὸς ἢ ἄλλου κτιστοῦ ὄντος, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ πανσόφου καὶ παναγάθου Θεοῦ. Ὅθεν κῆται ὀνομάζονται, καὶ Ἁγία Γραφή, καὶ λόγος Θεοῦ· διὰ τοῦτο καὶ ὅσα διδάσκει εἶναι ἀληθέστατα· διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπατηθῇ ὁ Θεός, ὡς πάνσοφος, ἢ νὰ ἀπατήσῃ, ὡς πανάγαθος.

Τώρα λοιπὸν δε θεωρήσωμεν καὶ ὅσα εἶπαμεν εἰς τὸ ἄ μέρος, ὅτι περιέχονται εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν: δηλαδή εἰς τὰς βίβλους τῶν προφητῶν, καὶ ἀποστόλων, τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν τὴν θεϊότητα αὐτῆς, καὶ τὰ ὁποῖα ἐπιβεβαιῶν, ὅτι τρόντι εἶναι λόγος αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ: δηλαδή πρῶτον τὰ ἀρθάτα δόγματα· δεύτερον τὰ ὑπερφυῆ θαύματα· τρίτον τὰς ἀψευδέστατας προφητείας· τέταρτον τὰ ἀγιώτατα μυστήρια, καὶ πέμπτον τὴν ἐντελεστάτην καὶ ἀγιωτάτην ἠθικὴν. « Διὰ νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀπολογηθῶμεν (καθὼς δια-
 ,, ρίζει ὁ Ἀπόστολος) εἰς καθένα, ὅς τις μᾶς ζητεῖ λόγον διὰ
 ,, τὴν ἐλπίδα τῆς πίστεώς μας, καὶ διὰ νὰ ἔχωμεν βεβαιό-
 ,, τερον ἀπὸ κάθε ἐπιστημονικὴν ἀπόδειξιν τὸν Προφητικὸν
 ,, καὶ ἀποστολικὸν λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον προπόντως διδο-
 ,, μεν ὄλην μας τὴν προσοχὴν, ὡς εἰς λίγρον φαίνοντα εἰς
 ,, σκοτεινὸν τόπον, ἕως οὗ ἡ ἡμέρα διαυγᾶσθαι καὶ φωσφέ-
 ,, ρος ἀνατελεῖ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν. ,, (Β'. Πέτρ. 19)

Ἀριθμησις τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς ἁγίας
Γραφῆς.

§ α'. Ἡ ἁγία γραφή διαιρεῖται εἰ Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην.

§ β'. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη δηλ. τὰ βιβλία τῶν ἁγίων προφητῶν, τὰ ὁποῖα ἐνεπνεύσθησαν μὲν ἀμέσως ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον Θεὸν εἰς τὸν καθαρὸν νοῦν τῶν ἁγίων Προφητῶν, συνεγράφησαν δὲ πιστῶς καὶ εὐλαβῶς ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ προφήτας, περιέχει εἰλοσι δύο κανονικὰ καὶ γνήσια βιβλία, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

- Α'. Γένεσις.
- Β'. Ἐξοδος.
- Γ'. Λευϊτικόν.
- Δ'. Ἀριθμοί.
- Ε'. Δευτερονόμιον.

Αὐτὰ δὲ ὀνομάζονται καὶ μὲ κοινὸν ὄνομα Πεντάτευχος τοῦ προφήτου Μωϋσεώς, μὲ τὸ νὰ ἐνεπνεύσθησαν εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ, καὶ συνεγράφησαν πιστῶς ἀπὸ αὐτὸν τὸν Μωϋσέα κατὰ τὸ 1500 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

Ζ'. Ἰώβ, τὸ ὁποῖον συνεγράφη πρὶν τῆς Πεντατεύχου, ἢ (καθὼς λέγουσι μερικοὶ) ἀπὸ τὸν Ἑλιον, ἕνα τῶν φίλων του, καὶ τὸ ὁποῖον μεταφράσθη ἐπομένως ἐκ τῆς Συριακῆς εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν ἀπὸ τὸν προφήτην Μωϋσέα, ὅς τις ἵτὸ εὔρεν εἰς Μεδιὰμ, ὅταν ἦταν μὲ τὸν παθερόν του Ἰωθὴρ.

Ζ'. Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὅς τις συνέγραψε καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον Βιβλίον, καὶ τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τοῦ Δευτερονομίου κατὰ τὸ 1425 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

Ἡ. Κριταί.

Θ'. Ροίθ' και τὰ δύο αὐτὰ συνεγράφησαν ἀπὸ τὸν προφήτην Σαμουὴλ, κατὰ τὸ 1075 πρὸ Χριστοῦ.

Ι'. Ψαλτήριον τοῦ Δαβὶδ, τὸ ὁποῖον συνεγράφη κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος ὡς ἀνωτέρω.

ΙΑ'. Πρώτη και δευτέρα τῶν Βασιλειῶν, αἱ ὁποῖαι συνεγράφησαν ἀπὸ τοὺς προφήτας Σαμουὴλ, Γὰδ, και Νάθαν (1), και κατὰ μὲν τὸ 1035, ἡ πρώτη ἀπὸ τὸν Σαμουὴλ, κατὰ δὲ τὸ 1000 ἔτος, ἡ δευτέρα ἀπὸ τὸν Γὰδ και Νάθαν.

ΙΒ'. Τρίτη και τετάρτη τῶν Βασιλειῶν, αἱ ὁποῖαι συνεγράφησαν ἀπὸ τοὺς Προφήτας Νάθαν, Ἀχία, Ἰωὴλ, και Ἀδδὼ (2), και ἐτελειοποιήθησαν ἀπὸ ἄλλους ταιούτους Θεο-

(1) Οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι τοῦ βασιλέως Δαβὶδ, οἱ πρότεροι και οἱ ὕστεροι γεγραμμένοι εἰσὶ ἐν λόγοις Σαμουὴλ, τοῦ βλέποντος και ἐπὶ λόγων Νάθαν τοῦ Προφήτου, και ἐπὶ λόγων Γὰδ, τοῦ βλέποντος περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. „ (ἀ. παραλειπομένων κβ'.)

(2) “Και οἱ κατάλοιποι λόγοι Σολομῶντος, οἱ πρῶτοι και οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι ἐπὶ τῶν λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, και ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχία τοῦ Σηλωνίτου, και ἐν ταῖς ὁράσεσι τοῦ ὄρωντος Ἰωὴλ. (β'. παραλειπ. θ'. 29.) “Και οἱ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι και οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμαία τοῦ προφήτου, και Ἀδδὼ τοῦ ὄρωντος, και αἱ πράξεις αὐτοῦ; (β'. παραλειπ. ιβ'. 15.) “και οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀβιά και αἱ πράξεις αὐτοῦ και οἱ λόγοι αὐτοῦ γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ τοῦ προφήτου Ἀδδὼ. „ (β' παραλειπ. ιγ'. 22.)

πνεύστους ἄνδρας, κατὰ τὸ 577 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

ΙΓ'. Ἄσμα ἁσμάτων, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ τὸν Σολομῶντα, κατὰ τὸ 1003 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

ΙΔ'. Παροιμίαι τοῦ ἰδίου, αἱ ὁποῖαι συνεγράφησαν κατὰ τὸ 1000 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

ΙΕ'. Ἐκκλησιαστικαὶ τοῦ ἰδίου, αἱ ὁποῖαι συνεγράφησαν κατὰ τὸ 988 ἔτος π. χ.

ΙΖ'. Ἐσθὴρ, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ τὸν Μαρδοχαῖον, κατὰ τὸ 442 ἔτος π. χ. ἢ κατὰ τινὰς ἀπὸ τὸν ἱερέα Ἑσδραν, καθὼς και ἡ πρώτη και δευτέρα τῶν παραλειπομένων.

ΙΖ'. Ἑσδρας και Νεεμίας, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ μὲν ἕνα συνεγράφη ἀπὸ τὸν ἱερέα Ἑσδραν, τὸ δε ἄλλο ἀπὸ τὸν Νεεμίαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ μερικοὶ λέγουσιν, ὅτι συνεγράφη και τὸ βιβλίον τοῦ Νεεμῖα ἀπὸ τὸν Ἑσδραν, διὰ τοῦτο ὀνομάζουσι και τὰ δύο μὲ κοινὸν ὄνομα διπλοῦν Ἑσδραν, συγγεγραμμένον κατὰ τὸ 417 ἔτος π. χ.

ΙΗ'. Ἠσαΐας, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ τὸν προφήτην Ἠσαΐαν κατὰ τὸ 716 ἔτος π. χ.

ΙΘ'. Ἰερεμίας, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ τὸν προφήτην Ἰερεμίαν κατὰ τὸ 588 ἔτος π. χ.

Κ'. Ἰζεκιὴλ, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ τὸν προφήτην Ἰζεκιὴλ κατὰ τὸ 577 ἔτος π. χ.

ΚΑ'. Δανιὴλ, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ τὸν Προφήτην Δανιὴλ κατὰ τὸ 517 ἔτος π. χ.

Αὗτοι οἱ τέσσαρες προφῆται ὀνομάζονται μεῖζονες προφῆται.

ΚΒ'. Τὸ δωδεκαπρόρητον, βιβλίον τῶν δώδεκα μικρότερων προφητῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Ἰωνᾶς, ὃς τις συνέγραψε τὸ βιβλίον του κατὰ τὸ 806 ἔτος π. χ.

Ἰωήλ, κατὰ τὸ 799.

Ἀμώς, κατὰ τὸ 775.

Ὠσηέ, κατὰ τὸ 774.

Μιχαίας, κατὰ τὸ 742.

Ναούμ, κατὰ τὸ 709.

Ἀβακούμ, κατὰ τὸ 600.

Σοφρονίας, ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει.

Ἀβδίου, κατὰ τὸ 576.

Ἀγγαίος, κατὰ τὸ 509.

Ζαχαρίας, κατὰ τὸ 504.

Μαλαχίας, κατὰ τὸ 418. (1)

(1) Μεγάλη συναγωγή κατὰ εἰς τοὺς Ἑβραίους ὀνομάζεται ἑκατὸν εἰκοσι δίκαιοι πρεσβύτεροι ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὸν λαόν των, οἵτινες συνεκροτήθησαν μετὰ τὴν ἐπιστροφήν τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίον αἰχμαλωσίαν, καὶ διαδέχτο ο ἕξ τὸν ἄλλον κατὰ συνέχειαν, ἕως τοῦ δικαίου Σίμωνος, ὃς τις ἤκμαζεν ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου· δηλ. κατὰ τὸ 300 ἔτος π. χ. καὶ ἀπέθανε δεκατρία ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου δηλ. κατὰ τὸ 287 ἔτος π. χ. Ἀὕτη ἡ μεγάλη συναγωγή κύριον ἔργον καὶ σκοπὸν εἶχε τὴν συντήρησιν καὶ προστασίαν τῶν γνησίων καὶ θείων βιβλίων, ὅσα συνεγράφησαν ἀπὸ τοὺς ἁγίους προφήτας, τὰ ὁποῖα, ἀφ' οὗ ἐξέτα-

§ Γ. Ἡ δὲ Νέα Διαθήκη: εἴτε τὰ βιβλία τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τὰ ὁποῖα ἐνεπνεύστησαν μὲν ἀμέσως ἀπὸ αὐτῶν τὸν ἴδιον θεὸν εἰς τὸν καθαρὸν νοῦν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, συνεγράφησαν δὲ πιστῶς καὶ εὐλαβῶς ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἀποστόλους, περιέχει ὀκτὼ βιβλία κανονικά καὶ γνήσια, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

σαν μὲ ἀκρίβειαν καὶ τὰ συνήθρισαν ὅλα ἅμα, καὶ τὰ κἀτέγραψαν ὅλα εἰς ἓνα κατάλογον, τὸν μὲν κατάλογον ὀνόμασαν κανόνα, τὰ δὲ καταγεγραμμένα εἰς αὐτὸν βιβλία, κανονικά. Εἰς αὐτὸν τὸν κανόνα ἐπρόσθεσε τελευταῖον ὁ τελευταῖος τῆς μεγάλης συναγωγῆς: ἦτοι ὁ δίκαιος Σίμων, τὴν ἑσθῆρ, καὶ τὰ δύο βιβλία τῶν παραλειπομένων, καὶ τὸν διπλοῦν ἑσθραν, καὶ τὸν Μαλαχίαν, καὶ τοῖσ' αὐτοῖσ' ἐτελειώθη ὁ κανὼν τῶν θείων βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Καὶ ἕως αὐτοῦ τοῦ δικαίου Σίμωνος αἱ θοῖαι Γραφαὶ ἦσαν ὁ μόνος κανὼν τῶν ἡθῶν καὶ τῆς πίστεως τοῦ παλαιῦ Ἰσραὴλ. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀφ' οὗ παρέβλεψαν οἱ παλαιοὶ Ἰσραηλῖται τὰς θείας γραφάς, ἐπρόσθεσον εἰς μόνας τὰς παραδόσεις τῶν Ἰαδίων ἕως τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου μας, ὅταν λέγῃ: "διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;" (Ματθ. 16. 3.) καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, "οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ γυμνοὶ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων." (Μάρκος 7. 3.) Τὴν συλλογὴν αὐτῶν τῶν παραδόσεων ὀνομάζουσιν οἱ Ἑβραῖοι Μίονα. τοὺς δὲ χρόνους, κατὰ τοὺς ὁποίους παρεδόθησαν, καὶ τοὺς διδασκάλους, παρὰ τῶν ὁποίων ἐδιδάχθησαν, Μιονικούς.

Α. Τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἐπὶ αὐτὸν Ἑβραϊστί, καθὼς λέγουσιν οἱ παλαιοί, κατὰ τὸ 42 σωτήριον ἔτος, καὶ τὸ ὁποῖον μεταφράσθη ἔπειτα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀπὸ τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν, καθὼς λέγουσι μερικοὶ, μολοντί πολλοὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους κρίνουσι μὲ περισσοτέραν πιθανότητα, ὅτι καὶ τοῦτο συνεγράφη ἑλληνιστί ἀπὸ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα τρία εὐαγγέλια ἀπὸ τοὺς ἄλλους εὐαγγελιστάς.

Β. Τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ αὐτὸν ἑλληνιστί κατὰ τὸ 46 σωτήριον ἔτος εἰς τὴν Ῥώμην, μὲ τὸ νὰ παρεκινήθη ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πιστοὺς, καὶ τὸ ὁποῖον διέταξεν ὁ κορυφαῖος Πέτρος νὰ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας.

Γ'. Τὸ κατὰ Λουκᾶν τὸ ὁποῖον συνεγράφη ἀπὸ αὐτὸν ἑλληνιστί κατὰ τὸ 50 ἔτος εἰς τὴν μεγάλην Ἀλεξάνδρειαν· αἱ δὲ πράξεις τῶν ἀποστόλων ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον κατὰ τὸ 63 ἔτος.

Δ. Τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον ὁμοῦ μὲ τὰς τρεῖς ἐπιστολάς καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν συνεγράφη ἀπὸ αὐτὸν ἑλληνιστί κατὰ τὸ 99 ἔτος εἰς τὴν Πάτρμον, καθὼς καὶ ἡ Ἀποκάλυψις, ἐν ᾧ ἦτον ἐκεῖ ἐξόριστος, εἰς δὲ τὴν ἕρπσον ἐδημοσιεύθη, μὲ τὸ νὰ τὸν παρεκάλουν οἱ εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπίσκοποι καὶ ἄλλοι πιστοί, νὰ τὸ γράψῃ ἐναντίον τῶν Ἑβραίων καὶ τοῦ αἰρεσιάρχου Κηρίνθου, οἱ ὅποιοι ἀρνοῦντο παραλόγως τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον φυλλάδιον.)

Π α ρ ο ρ ἄ μ α τ α τοῦ Β. ἀριθμοῦ.

Σελ. 47. ὕποσ. Στιγ. 7 μεταφράσεως, ἀντὶ μεταμορφώσεως.

Σελ. 52. Στ. 4. 5. «εἰς πολιτικὴν ἀποβολὴν καὶ σύστασιν μὲν τῶν λαίων» ἀντὶ εἰς ἀποβολὴν τοῦ τυραννικοῦ ζυγοῦ, καὶ σύστασιν μὲν πολιτικὴν τελείαν.

Σελ. 52. Στ. 27 ἀπρώτου ἀντὶ ἀπρώτου Σελ. 56 Στιγ. 8. ἀκρόατον ἀντὶ ἀκρόατον. Σελ. 59. Στιγ. 27. «πρῶτον στενωτέρως ἐρμηνεύεται καὶ μὲν» = ἐδιπλασιάσθη κατὰ λάθος τυπογραφικῶς.